61STE VERGADERING.

VERGADERING VAN MAANDAG 7 AUGUSTUS 1815.

(GEOPEND TEN 11 URE.)

Ingekomen: twee missives van Z. M., ten geleide van: 1°. een concept-besluit tot het verleenen van dispensatie van art. 144 van het Burgerlijk Wetboek, en 2°. een concept-besluit tot het verleenen van dispensatie van de formaliteiten bij den verkoop van vaste goederen, waarbij minderjarigen zijn geïnteresseerd; besloten zich met beide voorstellen van Z. M. te vereenigen. — Gelezen het rapport van de Gedeputeerden tot de Financiën, over de concept-wet betreffende de nog aanwezige domein-rescriptiën en rente-certificaten; besloten zich met het voorstel van Z. M. te conformeren. — Mededeeling omtrent de sluiting der vergadering en benoeming van eene commissie tot ontvangst van de gelastigden van Zijne Majesteit. — Sluiting der vergadering.

Praeside: de heer **G. K. van Hogendorp.**

Praesentibus, alle de leden der Vergadering, behalve de heeren: van Lynden van Blitterswijk, van Markel Brouwer, van der Heyden van Baak, Calkoen, Schuylenburch van Bommenede, Deutz van Assendelft, van Bommel, van Aylva, Lycklama à Nyeholt, van Sminia, van Pallandt tot Eerde, Sloet van Warmelo, Alberda van Ekenstein, Gockinga, van Wassenaer van Onsenoort, van Tuyll van Serooskerken van Heeze en Leende en Cuypers.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en geresumeerd.

Is gelezen eene missive van Zijne Majesteit, van 3 Augustus, ten geleide van een concept-besluit, houdende dispositie op het request van Pieter Pieters Zijlstra, verzoekende dispensatie van art. 144 van het Burgerlijk Wetboek en permissie tot het aangaan van een wettig huwelijk; volgende het voorzegde concept-besluit hierna geïnsereerd.

WIJ WILLEM, ENZ.

Op den requeste van Pieter Pieters Zijlstra, controleur ad interim van de indirecte belastingen, wonende te Gorredijk;

Gezien het advies van den procureur-generaal bij het Hoog Geregtshof, van den 22sten Julij ll., n°. 488;

Gehoord het rapport van den eersten president van hetzelve geregtshof, den 11den Julij ll., n°. 104, in deze gerequireerd;

Den Raad van State gehoord en met gemeen overleg van de Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, met dispensatie van art. 144 van het Burgerlijk Wetboek, den requestrant te permitteren, zooals geschiedt bij deze, om met Antje Veeneman een wettig huwelijk aan te gaan.

En zullen afschriften dezer worden gezonden aan den eersten president en procureur-generaal bovengemeld, den Raad van State en den requestrant, tot informatie en narigt.

Brussel, den 4den Augustus 1815.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verstaan zich te conformeren met het voorstel van Zijne Majesteit.

Is gelezen eene missive van Zijne Majesteit, van 7 Augustus, ten geleide van een concept-besluit, houdende dispositie op het request van Nicolaas van den Berg, q. q., verzoekende dispensatie der gevorderde formaliteiten bij den verkoop van vaste goederen, waarbij minderjarigen zijn geïnteresseerd; volgende het voorzegde concept-besluit hierna geïnsereerd.

WIJ WILLEM, ENZ.

Disponerende op den requeste van Nicolaas van den Berg, als voogd over Thomas Franciscus Johannes van der Beek c. s., allen wonende te Amsterdam en minderjarige kinderen, mitsgaders erfgenamen onder benefice van inventaris van wijlen hunnen vader Gerardus van der Beek, daarbij om aangevoerde redenen verzoekende, om, met dispensatie van de formaliteit, dezen aangaande bij de nog vigerende wet voorgeschreven, uit de hand te mogen verkoopen: een huis en erve, ten requeste breeder vermeld;

Gezien het advies van den procureur-generaal bij het Hoog Geregtshof der Vereenigde Nederlanden, van den 25sten Julij 1815, n°. 491;

Gehoord het rapport van den eersten president van hetzelve geregtshof, den 18den Julij te voren, n°. 6, op den voornoemden requeste gerequireerd;

Den Raad van State gehoord en met gemeen overleg van de Staten-Generaal;

Hebben goedgevonden en verstaan, den requestrant, in zijne voornoemde qualiteit, te autoriseren, zooals geschiedt bij deze, om met dispensatie van de formaliteiten, bij de tegenwoordig nog vigerende wetten op den verkoop van vaste goederen, waarbij minderjarigen zijn geïnteresseerd, gevorderd, uit de hand te mogen verkoopen aan Matthijs Schöllen, voor de somma van drie honderd gulden, een huis en erve, geapproprieerd tot eene scheepssmederij of ook slotenmakerij, staande en gelegen te Amsterdam, in de Lange of Groote Houtstraat, aan de zuidzijde van het Smalle pad, geteekend Y en M, G 7, n°. 18, wijk 51, n°. 2617, n. n°. 2724 zwart, behoorende tot den boedel van wijlen Gerardus van der Beek, gewoond hebbende en overleden te Amsterdam, en om wijders wegens den te doenen verkoop de noodige acten te mogen passeren.

Afschriften dezer zullen worden gezonden aan den eersten president van en aan den procureur-generaal bij het HoogGeregtshof der Vereenigde Nederlanden tot informatie en narigt, en gelijk afschrift aan den Raad van State tot informatie, zullende eindelijk mede afschrift aan den belanghebbende worden afgegeven.

's Gravenhage, den ... Augustus 1815.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verstaan zich te conformeren met het voorstel van Zijne Majesteit.

Is gelezen het rapport van Hun Edel Mogende Gedeputeerden tot de Financiën, in wier handen bij resolutie-commissoriaal van 4 Augustus om consideratie en advies gesteld is eene concept-wet over de nog aanwezige domein-rescriptiën en rente-certificaten, door Zijne Majesteit bij missive van 3 Augustus aan deze Vergadering ter bekrachtiging aangeboden; volgende het voorzegde rapport hierna geïnsereerd.

RAPPORT *van de Gedeputeerden tot de Financiën.*

Bij resolutie-commissoriaal van den 4den Augustus werd in

61STE VERGADERING. — 7 AUGUSTUS 1815.

Sluitingsrede.

handen van U Edel Mogenden Gedeputeerden tot de Financiën om consideratie en advies gesteld eene concept-wet over de nog aanwezige domein-rescriptiën en rente-certificaten, door Zijne Majesteit bij missive van 3 Augustus aan deze Vergadering ter bekrachtiging aangeboden.

U Edel Mogenden Gedeputeerden, de bepalingen dezer wet geschikt vindende, om aan de houders van domein-rescriptiën en rente-certificaten gelegenheid te geven tot het emploijeren van deze hunne effecten, en niet strijdig met het belang der particulieren, noch van den Staat, adviseren U Edel Mogenden, den Souverein dank te betuigen voor deszelfs ijver in het bevorderen van 's lands belangen en zich met het voorstel te vereenigen.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verstaan, zich te conformeren met het voorstel van Zijne Majesteit.

En zijn deze resolutiën zonder resumtie genomen.

De **President** communiceert aan de Vergadering, dat dezelve door eene Commissie van wege Zijne Majesteit zal worden gesloten, en benoemt tot receptie van dezelve de heeren van Lidth de Jeude en Busch, benevens den Griffier.

De Commissie, bestaande uit den Secretaris van Staat voor de Binnenlandsche Zaken en de leden van den Raad van State, de heeren Mollerus en Fagel, binnengeleid zijnde, wordt de vergadering met de volgende aanspraak, bij monde van den voornoemden Secretaris van Staat, gesloten; volgende hierna geïnsereerd.

EDEL MOGENDE HEEREN!

De buitengewone omstandigheden, waarin zich dit land bevonden heeft, hebben Zijne Majesteit niet toegelaten, de zitting dezer Vergadering op den tijd, toen hare gewone werkzaamheden waren afgeloopen, te sluiten. Het was voor Hoogstdenzelven pligt en behoefte tevens, zich in de gelegenheid te stellen, om, wanneer de nood zulks vorderen mogt, van de ondersteuning dergenen, die de Grondwet als vertegenwoordigers van het geheele volk kenmerkt, ieder oogenblik gebruik te kunnen maken.

Thans, daar die omstandigheden hebben opgehouden en plaats gemaakt voor andere, welke eene vervanging dezer gewone door eene buitengewone in dubbelen getale zaamgestelde Vergadering vorderen, heeft het Zijner Majesteit goedgedacht, de commissie, in welker naam ik de eer heb tot U Edel Mogenden te spreken, het sluiten dezer vergadering van wege Hoogstdenzelven op te dragen.

Aan dit bevel bij deze voldoende, hebben wij ons tevens van den aangenamen last te kwijten, U Edel Mogenden, namens Zijne Majesteit, plegtig te bedanken voor derzelver volstandige hulp en medewerking tot het daarstellen van zoo vele belangrijke verordeningen, als gedurende den loop dezer zitting aan U Edel Mogenden zijn voorgedragen en ten gevolge van derzelver goedkeuring tot stand gebragt.

Zijne Majesteit zal zich die welwillende medewerking steeds met genoegen herinneren, maar vooral zullen bij Hoogstdenzelven onuitwischbaar in het geheugen geprent blijven die onduubelzinnige blijken van verkleefdheid en trouw, welke door U Edel Mogenden in de donkere omstandigheden, die het verlengen dezer zitting hebben noodzakelijk gemaakt, zijn aan den dag gelegd en aan Hoogstdenzelven te dierbaarder zijn, daar zij den maatstaf geven der ondersteuning, welke van U Edel Mogenden bij den verzwaarden last, die op 's Konings schouderen gelegd is, in veranderde betrekkingen kan verwacht worden. En wie uwer, Edel Mogende Heeren! zal niet op zijne beurt met welgevallen terugdenken aan eene zitting, welke door het zoo merkwaardig en inzonderheid voor ons vaderland zoo beslissend *tijdvak*, waarover dezelve zich heeft uitgestrekt, eene der belangrijkste, welke immer in Nederlands vergaderzalen plaats hadden, geworden is.

De gewigtige gebeurtenissen, welke dat tijdvak hebben gekenmerkt, en hetgene daaruit, met betrekking tot de deliberatiën dezer Vergadering, is voortgevloeid, dit alles is aan U Edel Mogenden te versch in het geheugen, dan dat het noodig zijn zoude, derzelver aandacht andermaal daarop te vestigen.

Genoeg zij het te hebben opgemerkt, dat de uitkomst daarvan voor geen land belangrijker is dan voor Nederland.

Wanneer wij ons aan den eenen kant voorstellen het rampzalig lot, hetwelk bij den overheerscher zoude zijn beschoren geweest aan een volk, dat door het losmaken der ketenen, waarmede het geboeid was, in der tijd den strijd beslist heeft, die zonder deze medewerking welligt eenen geheel anderen uitslag zoude gehad hebben, en wij aan den anderen kant ons die heilrijke toekomst voorstellen, welke ons nu te wachten staat, dan zal het wel geen verder betoog behoeven, dat, zoo eenig volk, dan zeker het Nederlandsche, de gezegende gevolgen der ontzettende gebeurtenissen, die wij in de laatste maanden beleefd hebben, ondervinden zal.

Schoon het derhalve de Voorzienigheid behaagd heeft, daartoe geheel andere wegen dan die, welke zich bij den aanvang dezer zitting voor den geest deden, in te slaan, zijn nogtans de gunstigste uitzigten, welke zich op dat tijdstip reeds in het verschiet aankondigden, op de volledigste wijze vervuld geworden.

De vergrooting van ons grondgebied, plegtig bij het traktaat van Parijs verzekerd, heeft zich niet tot eene onbeduidende uitbreiding bepaald, maar landen met ons vereenigd, wier vermogen, gevoegd bij datgene, hetwelk wij reeds bezaten, in staat zal zijn, ons tot eene der eerste Magten van Europa op te voeren.

De belemmeringen, welke aan de uitbreiding van den koophandel in den weg stonden, zijn schier opgeheven en deszelfs bloei tot eene hoogte gebragt, die ons alle hoop geeft, van de gouden eeuw van Neêrlands handel in onze dagen wederom te zien herboren worden.

Alle verdere bronnen van bestaan worden meer en meer geopend en verspreiden reeds wederom onder alle klassen des volks dien welstand, dat de misvormende trekken des tegenspoeds en der verdrukking allengskens van het gelaat der inwoners zijn verdwenen en voor die des voorspoeds en der tevredenheid hebben plaats gemaakt.

Een verlicht en weldadig bestuur gaat geregeld zijnen tred in het vaststellen van alle die verordeningen, welke tot volmaking van het Staatsgebouw noodig zijn en, wel verre van door de uitbreiding onzer betrekkingen nutteloos te worden, integendeel bij de nieuwe staatshuishouding niet minder dan bij die, welke nog bestaat, tot rigtsnoer en regelmaat strekken kunnen. Dan, wij mogen het ons niet verbergen, alle deze voorregten hebben niet dan tot den duursten prijs kunnen verworven worden, tot den prijs van het bloed zoo veler onzer natuur- en landgenooten, als het slagtoffer geworden zijn van dien woedenden aanval, waarmede de onbegrensde heerschzucht van een eenigen al ons maatschappelijk geluk wederom hoopte te vernietigen, om ons onder zijnen ijzeren schepter terug te brengen.

Diep, ja zeer diep moet het gevoelig hart van ieder Nederlander getroffen zijn door het denkbeeld, dat ons volksbestaan niet dan tot zulken prijs is kunnen gekocht worden; maar wij mogen daarbij niet uit het oog verliezen, hoe diezelfde omstandigheden, waardoor dat nimmer te vergeten verlies is te weeg gebragt, van den anderen kant hebben medegewerkt, om aan vreemden, zoowel als aan inboorlingen, dat gevoel van vastheid des Staats te geven, hetwelk een der zekerste waarborgen dier vastheid zelve is.

Wij wisten, ja, dat onze Staat uit volken, weleer vereenigd, zoude worden zamengesteld; de voorspoed en luister, die dezelve genoten, toen zij door éénen schepter bestuurd werden en nog geene godsdienstige twisten dezelve beroerden, konden die vereeniging niet anders dan als eene heilverwekkende gebeurtenis doen aanmerken; maar het kon den onbevooroordeelden beschouwer niet ontgaan, dat het tijdsverloop sedert die vroegere betrekkingen te groot was, om daarin alleen den waarborg van duurzaamheid der toekomstige te vinden. Die waarborg bestaat thans op eene wijze, welke geene onzekerheid overlaat. Het bloed der beide volken heeft voor dezelfde belangen gestroomd. En wat kan meer, dan eene door bloed bezegelde verbindtenis, het kenmerk der duurzaamheid met zich dragen?

Wij kenden onzen Koning als eenen Vorst, wiens verlicht verstand, welwikkend oordeel, ongekreukte regtvaardigheid en onvermoeide arbeidzaamheid hem voor de omstandigheden des tijds zoo zeer berekend maakten; maar wij hadden nog geene gelegenheid gehad, in hem dat groot en standvastig karakter te onderscheiden, hetwelk zoo bovenal geschikt is, om, in moeijelijke tijden, vertrouwen in te boezemen, en waarvan U Edel Mogenden de sprekende bewijzen in deze vergaderzaal hebben bijgewoond, op dien merkwaardigen dag, toen Hij, op het bekomen der ontzettende mare, welke op dat oogenblik alle harten vervulde, wel overtuigd, dat zwakheid den eersten grondslag tot den val der Vorsten legt, het moedig besluit nam, den schepter, die voor hem bestemd was, op te nemen en daardoor openlijk voor het oog der volken aan te kondigen, hoe hij dien

61STE VERGADERING. — 7 AUGUSTUS 1815.

Sluitingsrede.

schepter zou weten te verdedigen tegen al wie onderstaan mogt, hem denzelven te ontwringen.

Spanje's en Portugals velden hadden onzen Kroonprins bekend gemaakt als dien jeugdigen held, die, door eenen wijzen opperbevelhebber bestuurd, dood en schrik onder vijandelijke gelederen wist te verspreiden en alle die hoedanigheden in zich vereenigde, welke den aanleg uitmaken, om eenmaal zelve met luister aan het hoofd eens legers geplaatst te worden, maar wij kenden hem niet als dien grooten veldheer, die, reeds volkomen in de school zijns onvergelijkelijken meesters gevormd, alles zoo juist zou weten te berekenen, dat de hardnekkigste aanvallen, door de ervarendste legerhoofden bestuurd en met de geoefendste krijgsknechten ondernomen, op zijnen koelbloedigen moed en wijs beleid krachteloos zouden afstuiten. En waarom, Edel Mogende Heeren, zouden wij hier niet nog eenen stap verder gaan en hem met dankbaarheid erkennen als het werktuig in de hand der Almagt, waardoor onze onafhankelijkheid bewaard en de troon des gewelds andermaal moest omver gestooten worden? Het getuigenis des vijands zelven, zoo de erkentenis van den Held der eeuw niet voldoende ware, levert hiervan de volledigste bevestiging op. Steeds gewoon zijne nederlagen voor overwinningen te doen doorgaan, heeft hem ditmaal de kracht der waarheid de erkentenis afgeperst, dat hij op den merkwaardigen dag van 16 Junij, daar alleen, waar de Prins van Oranje aan het hoofd zijner benden streed, is teruggeslagen. En is het niet dit terugslaan, hetwelk eigenlijk als de grondslag van alle de ontzettende gebeurtenissen, welke daarop gevolgd zijn, moet aangemerkt worden? Had de vijand daar ter plaatse op dien dag gezegepraald, hij had den slag, die twee dagen later het lot der wereld besliste, eenen dag vroeger kunnen leveren, en wie onzer is in staat de rampzalige gevolgen te berekenen, welke daaruit hadden kunnen geboren worden?

Onze legerbenden, schoon niet ontbloot van krijgslieden, in de school der ondervinding geleerd, bestonden echter voor een groot gedeelte uit manschappen, wel is waar, zooveel de kunst vermag, geoefend en van al wat tot de krijgsdienst noodig is, toegerust, maar die men naauwlijks verwachten konde, dat reeds dadelijk bestand zouden zijn tegen die oude in het vuur geharde vijandelijke legioenen, wier bijna onwederstaanbare kracht zoo menigmaal het lot der veldslagen beslist had. Er bestond bovendien bij sommigen eene zekere beduchtheid, of zij, die onder de vanen, welke zij nu bestrijden moesten, gediend hadden, wel de noodige mate van standvastigheid bezitten zouden, om in het oogenblik des strijds tegen alle wankeling bewaard te zijn.

Nu is alle onzekerheid weggenomen. De heldenmoed en het beleid onzer toen nog onbeproefde legerbenden heeft den alouden Nederlandschen krijgsroem op de schitterendste wijze gehandhaafd en de bewondering van vriend en vijand teweeggebragt. Wel verre van op het gezigt hunner vorige wapengenooten aan het wankelen te geraken en aan hunne verleidende pogingen het oor te leenen, heeft integendeel het gevoel der verontwaardiging nieuw voedsel aan hunnen moed gegeven en aan de volken doen zien, wat men vermag, wanneer men getrouwheid aan eed en pligt op zijne zijde heeft.

Eindelijk, Edel Mogende Heeren, wanneer wij eenen terugzienden blik werpen op onze natie zelve, dan lijdt het wel geen twijfel, dat eendragt en belangelooze vaderlandsliefde zich in alle harten gevestigd vonden; dat afkeer van het pas afgeworpen juk het beginsel was, dat zich in alle gemoederen geworteld had; dat liefde tot den Vorst, die ons regeert, in geen land grooter zijn konde dan in Nederland; dat de voorregten, ons geschonken, door een ieder levendig gevoeld en naar waarde geschat werden; maar wij kenden de mate van opoffering niet, waartoe men bereid zijn zoude, indien het er op aan mogt komen, het herkregen bestaan, met al wat daaraan verbonden is, te handhaven en de krachtdadige maatregelen, welke daartoe noodig konden geacht worden, te ondersteunen.

Thans weten wij, dat geene schatten te groot, geen bloed te dierbaar zoude geweest zijn, om de vernedering en ellende eener vernieuwde dwingelandij en heerschzucht voor te komen. Wij weten, dat de geheele natie juist zoo gestemd is, als vereischt wordt, om eene onafhankelijke en vrije natie te blijven, en dat niets in staat zal zijn, dezelve immer te doen aarzelen in de keuze om liever alles voor haar volksbestaan veil te hebben dan immer wederom het juk eener vreemde overheersching te dragen.

Zoodanig, Edel Mogende Heeren, zijn de omstandigheden, waaronder het ons gebeuren mag deze zitting te sluiten. Wij volbrengen den daartoe ons opgedragen last met te meerder genoegen, naar mate de uitzigten, welke deze omstandigheden voorafgingen, donkerder en bedenkelijker waren. Wij mogen echter daarbij het aandoenlijk gevoel niet onderdrukken van misschien voor de laatste maal gesproken te hebben tot eene Vergadering, met welker bestaan te gelijk zal ophouden het afzonderlijk bestaan van dat Vaderland, hetwelk, ofschoon later door burgertwisten verdeeld, wij allen nogtans als den zetel van het hoogst mogelijk volksgeluk gekend hebben en hetwelk ook dan, wanneer deszelfs luisterrijke hereeniging met volken, die nimmer van hetzelve hadden behooren te worden afgescheiden, al dat heil zal aanbrengen, hetwelk wij ons daarvan beloven mogen, bij dit geslacht steeds in dankbare herinnering voor genotene weldaden blijven zal.